

STILNA ZAZNAMOVANOST V TERMINOLOŠKIH SLOVARJIH

Mateja Jemec Tomazin, Marjeta Humar
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU, Ljubljana

UDK 81'374.26:81'38

Stilna zaznamovanost v terminoloških slovarjih ostaja izziv, saj se pri sestavljanju slovarja rada pojavi želja po označevanju izrazov, za katere avtorji slovarja čutijo, da so nekako zaznamovani in jih zato pri pisanju znanstvenih/strokovnih besedil ne bi uporabili brez pomisleka, hkrati pa težko ubesedijo, kako oz. koliko so ti izrazi zares zaznamovani. Ker pri tem ni sporna pojmovna, ampak le izrazna stran, se kaže potreba po rabi primernih označevalnikov.

terminologija, terminološki slovar, stilna zaznamovanost, označevalnik, žargon

Stylistically marked words in terminological dictionaries remain a challenge because the authors of dictionaries tend to label terms which they feel are somehow marked and should therefore not be used without hesitation when writing scientific/technical texts, but it is difficult for those authors to state clearly how these terms are actually marked. The problem is not a conceptual one but rather a matter of expression, so there is a need to use appropriate labels.

terminology, terminological dictionary, stylistically marked words, label, jargon

1 Uvod

Terminološki slovarji praviloma vsebujejo sodobno veljavno terminologijo neke stroke. Kljub temu se v slovenskih terminoloških slovarjih¹ pogosto pojavljajo tudi stilno zaznamovani termini. S pregledom želimo sodelavci Sekcije za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (ISJFR) dobiti vpogled v sodobno slovensko terminografijo, zlasti glede rabe označevalnikov,² in postaviti izhodišča za svoje nadaljnje terminografsko delo.

V prispevku smo analizirali označevanje stilne zaznamovanosti v sodobnih slovenskih terminoloških slovarjih. Ti nastajajo v različnih institucijah, navadno kot skupinsko avtorsko delo strokovnih komisij ali pa so njihovi avtorji posamezniki, strokovnjaki nekega področja (v nadaljnjem besedilu *področni strokovnjaki*). Pregled je pokazal, da v slovarjih zlasti glede rabe označevalnikov ni neke enotne prakse.

¹ V Sekciji za terminološke slovarje ISJFR ZRC SAZU smo sodelavci Ljudmila Bokal, dr. Tanja Fajfar, dr. Marjeta Humar, dr. Mateja Jemec Tomazin, Mitja Trojar in dr. Mojca Žagar Karer pregledali 35 slovenskih terminoloških slovarjev, ki so izšli v letih 2006–2012. Seznama slovarjev zaradi omejenega prostora ne navajamo v celoti, kadar smo uporabili primere iz konkretnih slovarjev, pa so ti seveda navedeni med viri.

² V članku uporabljamo termin *označevalnik*, ki se je prvič pojavil sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja ter v terminografskih in terminoloških razpravah, pa tudi v več terminoloških slovarjih nadomestil termin *kvalifikator*, ki se v skladu s tradicijo Slovarja slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) še vedno uporablja v leksikoloških delih. Termin označevalnik je tako na področju terminologije že relativno ustaljen in ne glede na vzroke, ki so pred leti pripeljali do menjave termina, menimo, da ni nobene potrebe, da bi na tem področju znova spreminjali ustaljen termin.

2 Stilna zaznamovanost v SSKJ in slovenski slovarski praksi

2.1 Teoretična izhodišča SSKJ

Konceptualna slovarska izhodišča SSKJ so imela pomemben vpliv tudi na nastajanje terminoloških slovarjev pod okriljem sprva SAZU oz. njene Terminološke komisije in pozneje ISJFR ZRC SAZU, saj so že leta 1962 člani takratnega redakcijskega odbora zapisali (Bajec idr. 1962: 35): »Arhaizmov, besed iz narečij, slanga ali žargona slovar ne bo navajal, razen če jih rabi pomembnejši avtor. Tako delajo vsi sodobni slovanski besednjaki.« V SSKJ so označevalniki namenjeni opredeljevanju besed, v našem primeru posebej stilni uvrstitvi, s čimer kažejo tudi na normo knjižnega jezika in opozarjajo na razmerje do nje (prim. Uvod § 93, § 95). Med terminološkimi označevalniki, v Uvodu SSKJ opisanimi v § 124–130, se v terminoloških slovarjih pojavljata predvsem *nestrok.*: »Termin je še živ, a ga novejša terminologija zavrača (formaldehid)« in *strok.*: »Kadar po drugih slovarskih načelih ni mogoče pokazati odnosa med širšo poljudno in tej nasprotujočo strokovno rabo, sledi razlagi posamezne besede kvalifikator *strok.* in strokovni termin (akacija)«. Slednji je zanimiv predvsem zato, ker je bil verjetna osnova za nastanek terminološkega označevalnika *strok.(ovno) pog.(ovorno)*.

Stilno-plastni označevalniki so v SSKJ natančneje opredeljeni v § 131–141, vendar so za označevanje terminov pomembni predvsem *knjiž.(no)*: »Beseda, pomen ali zveza, ki se rabi zlasti v leposlovnem ali znanstvenem jeziku. V pogovornem jeziku zveni nenavadno (brižen, celovit, dasi)«, *pog.(ovorno)*:

»Beseda, pomen ali zveza iz vsakdanje govorice ljudi, ki ne govorijo v narečju (brigati se, brzec, familija)«, *nižje pog.(ovorno)*: »Beseda, pomen ali zveza iz nižje plasti pogovornega jezika (britof, farbati)« in predvsem *žarg.(onsko)*: »Beseda, pomen ali zveza iz govora posameznih stanov. Če je raba omejena na ozko področje, je dodan ustrezni terminološki kvalifikator (cvek, defenzivka)«. SSKJ je tako teoretično kot v praksi močno vplival na označevanje v slovarjih nasploh, zlasti pri rabi stilnih in časovnih označevalnikov oz. pojasnil.

2.2 Žargon v teoriji

Humar (2001: 210–211) predstavi teoretična izhodišča za označevanje žargonskih izrazov, pri čemer so glavne značilnosti v slovenskem jezikoslovju:

- prenosnik – žargonski izrazi prevladujejo v govornem sporazumevanju,
- omejena strokovna/poklicna skupina,
- jezikovne posebnosti, zaradi česar žargonizmi niso razumljivi nestrokovnjakom, vendar se kažejo kot bolj praktični (navadno gre za krajša, tudi metaforična poimenovanja, lahko gre za odstopa od siceršnje knjižne norme).³

Tuje jezikoslovje opredeljuje žargon precej bolj nevtralnno (prim. Humar 2001: 211), saj govori le o:

- govorni komunikaciji na nekem področju,
- žargonizmih kot sinonimih uradnih terminov, ki pa so zaradi učinkovitejšega in praktičnejšega sporazumevanja v strokovni skupini krajši, enobesedni, tvorjeni pa so lahko celo iz metafore, sinekdohe ipd.⁴

³ V Verbinčevem *Slovarju tujk* se v slovenščini pri žargonu prvič pojavi izrazito negativna konotacija, saj govori o »posebni, drugim neumljivi (ali pokvarjeni, spakedrani) govoric, ki jo uporabljajo na ožjem področju v mejah kake plasti, stanu ali poklica« (v Humar 2001: 210). Toporišič v *Slovenski slovnici* (1974) žargon uvrsti med interesne govorice, ki sodijo k socialnim podzvrstem (zaradi odstopov od knjižne norme), čeprav gre vsaj pri žargonu za funkcijsko (pod)zvrst.

⁴ Žargon se v nemških (npr. *Duden*, www.duden.de) in angleških slovarjih (npr. *Longman Dictionary of Contemporary English*, <http://www.ldoceonline.com/dictionary>) navadno pojavlja v dveh pomenih, kot 1. govorica neke skupine strokovnjakov, za katero je značilno zlasti specializirano izrazje, in 2. (navadno z oznako *slabšalno* ipd.) nerazumljivo, neskrbno izražanje. Prav slednje je glede na splošno družbeno dogajanje terminološko vedno bolj relativno.

3 Terminološki slovarji v letih 2006–2012

Pregledani slovarji imajo različne naslove (*slovar, terminološki slovar, slovarček, slovenski slovar, temeljni pojmi, tematski slovar, pojmovnik, tehniški slovar*). Oznaka terminološki se v imenu pojavlja samo pri 13. Zdi se, da so avtorji želeli zajeti izrazje v širšem smislu, ne samo strogo terminologije; npr. *Slovenski smučarski slovar*. Nekateri slovarji si tega, sicer v bibliografskem sistemu Cobiss pripisanega poimenovanja ne zaslužijo, saj ne prikazujejo vsega izrazja nekega področja oziroma vsebujejo veliko splošnega izrazja; npr. *Turistični terminološki slovar*. Kljub temu v tem prispevku obravnavamo kot terminološke vse slovarje, ki imajo v naslovu neko stroko ali znanost, saj so v njih vsaj v večini prikazani termini različnih znanstvenih/strokovnih področij.

Razlogi za izdelavo slovarjev so različni:

- evidentiranje in opis obstoječih in uporabljenih terminov nekega področja (enojezični, torej slovenski, tudi s tujimi ustrez-

zniki, najpogosteje angleškimi, vendar tudi francoskimi, nemškimi, italijanskimi in latinskimi);

- ustvarjanje in uveljavljanje slovenskih ustreznikov zaradi sodelovanja na gospodarskem, trgovskem, turističnem področju oziroma vključevanja v mednarodne gospodarske tokove in uveljavljanja znanstvenih ali strokovnih področij, ki se razvijajo zunaj Slovenije in imajo tako izvorno tujejezična poimenovanja.

3.1 Prikazovanje stilne zaznamovanosti

Stilne oznake se pojavljajo v 12 od 35 slovarjev, navadno brez pojasnila v uvodu, kaj pomeni posamezni označevalnik. Izjema so slovarji, izdelani v Sekciji za terminološke slovarje ISJFR ZRC SAZU; pa tudi pri teh pomen posameznih označevalnikov pogosto ni jasno opisan oziroma meje med označevalniki niso jasno postavljene, čeprav je mogoče pri njihovi rabi opazovati konceptualna izhodišča SSKJ.

Tabela 1: Vrste stilnih (in drugih) označevalnikov in pogostost njihove rabe

Označevalnik	Slovarji, v katerih je uporabljen označevalnik ⁵
ekspresivno ⁶	Športni terminološki slovar (ŠTS)
figurativno	ŠTS
narečno ⁷	Slovenski smučarski slovar (SSS), Geološki terminološki slovar (GTS)
neformalno ⁸	Angleško-slovenski prometni slovar (ASPS)
nestrokovno ⁹	Čebelarski terminološki slovar (ČTS), SSS, Slovenski medicinski slovar (SMeS)

⁵ Prvič je ime slovarja izpisano, potem pa so uporabljene kratice v oklepajih. Vsi slovarji so navedeni med viri.

⁶ Tako označevalnik *ekspresivno* kot *figurativno* v uvodu nista natančneje pojasnjena, rabljena naj bi bila podobno kot v SSKJ, vendar ker je navedeni slovar predvsem gradivo za razpravo, lahko domnevamo, da bodo končne rešitve bolj domišljene in utemeljene.

⁷ Označevalnik *narečno* za terminološke slovarje v ožjem pomenu ni primeren, saj presega strokovno izrazje. Če se avtorji odločijo za vključitev tovrstnega, sicer strokovnega izrazja v (tudi normativni) terminološki slovar, pomeni, da predstavljajo terminologijo na dveh ravneh, pri čemer zelo težko obakrat zajamejo celoten pojmovni sistem (navadno je manj sistematična narečna stran), zaradi izjemne slovenske dialektološke raznolikosti pa je vprašljiva tudi celovitost predstavljenega. Za narečno terminografijo prim. npr. Škofic 2004.

⁸ Označevalnik *neformalno* je iz angleškega označevalnega sistema, gre za govorni položaj, v katerem je raba termina primerna.

nestrokovno pogovorno ¹⁰	ČTS
neustrezno ¹¹	Bibliotekarski terminološki slovar (BibTS), GTS
pogovorno ¹²	SSS, ASPS, ŠTS, Lesarski terminološki slovar (LesTS)
poljudno ¹³	BibTS, GTS ¹⁴ , SMeS
publicistično ¹⁵	ŠTS, LesTS
sleng ¹⁶	ŠTS
strokovni žargon ¹⁷	Angleško-slovenski slovar izbranih izrazov iz biokemije in molekularne biologije (BioKem)
strokovno pogovorno ¹⁸	Gledališki terminološki slovar (GledTS), ČTS, SSS, Farmaceutski terminološki slovar (FTS)
žargonsko ¹⁹	FTS, ŠTS, BibITS, GTS, GledTS, ČTS, BioKem, Slovarček kardioloških izrazov (SKardio), SSS, SMeS, Angleško-slovenski slovar zavarovalništva

- ⁹ Z označevalnikom *nestrokovno* so označeni izrazi, ki jih stroka zavrača; npr. v ČTS *domača čebela*, ki je preusmerjena na nevtralen termin *medonosna čebela*, v SSS *prazna vožnja* 'vožnja, med katero žičniška naprava deluje, a ne prevaža potnikov', v SMeS *psihopat* 'človek z deviirano osebnostjo'. Vzroki, zakaj »izraz stroka zavrača«, so raznoliki, v SMeS se kaže pridobljena zaznamovanost besede, kar kaže na družbeno občutljivost, v SSS pa pravega razloga za rabo označevalnika ni, saj bi moral biti sicer izraz preusmerjen na nevtralen termin.
- ¹⁰ Pojasnjeno kot »izraz se uporablja zlasti v pogovorih, za strokovno pisno in javno rabo ni primeren«. Resnične uporabe ni mogoče oceniti, saj se pojavi v le v treh primerih, pri čemer bi lahko razlage tudi sprejeli in izraz uporabljali v strokovnih besedilih, npr. *furlanska čebela* 'čebela križanec med kranjsko in italijansko čebelo, razširjena na Primorskem, na območju med Slovenijo in Italijo in v Furlaniji'.
- ¹¹ Označevalnik *neustrezno* se sicer poleg dveh naštetih slovarjev pojavi še v Geografskem terminološkem slovarju, in sicer pri terminih, ki so strokovno ali jezikovno neustrezni; načeloma so sicer preusmerjeni k »ustrezn(ejš)im«, vendar ne vedno; nekateri so tudi razloženi, kar kaže, da avtorji slovarja niso mogli natančneje pojasniti zaznamovanosti termina.
- ¹² *Pogovorno* se navaja ob tistih izrazih, ki se uporabljajo v splošnem pogovornem jeziku. Distribucija označevalnika je lahko sporna in bi kvečjemu nakazovala na rabo žargona, saj je npr. v SSS z njim označena tako iztočnica *elanke* 'smuči, izdelane v tovarni športne opreme Elan v Begunjah na Gorenjskem' kot *divje smučišče* 'smučišče, ki ni registrirano, ni v skladu z veljavnimi predpisi in obratuje brez potrebnih dovoljenj', kar je pravzaprav terminološka razlaga.
- ¹³ Označevalnik *poljudno* je ob izrazih, ki niso v skladu s strokovnim poimenovanjem, so pa v širši rabi, zato slovar usmerja na primeren strokovni izraz, npr. v SMeS *kužna bolezen* → *nalezljiva bolezen*, lahko pa zapiše tudi splošnojezikovni, pravzaprav determinologizirani pomen, česar v terminološkem slovarju praviloma ne pričakujemo, npr. v SMeS *konfuznost* 'razne oblike duševne neurejenosti'.
- ¹⁴ GTS sicer v uvodu omenja, da uporablja tudi označevalnik *poljudno*, vendar ga nikoli dejansko ne uporabi.
- ¹⁵ Kako oba slovarja zares uporabljata označevalnik *publicistično*, ni jasno, saj ne navajata izrecno, da ga uporabljata v skladu s SSKJ, torej kot izraz, ki je značilen za medijski jezik, pri čemer je seveda glede na splošnojezikovne korpuse danes to izrazito problematična definicija.
- ¹⁶ Uvrščanje slengovskih izrazov v terminološke slovarje je izrazito sporno, saj gre za socialno podzvrst jezika.
- ¹⁷ Označevalnik je uporabljen pri eni sami besedi, njegov pomen ni natančneje pojasnjen, hkrati pa gre pri poimenovanju pravzaprav za tautologijo 'strokovna govorica strokovnjakov'.
- ¹⁸ Označevalnik se pojavlja ob izrazih, ki »se rabijo v govornem sporazumevanju med strokovnjaki«.
- ¹⁹ Označevalnik *žargonsko* je v analiziranih slovarjih relativno najpogostejši. Z njim je označeno izrazje govornjenih besedil, »ki jih uporabljajo laiki in strokovnjaki v neskrbnem govornem sporazumevanju in so usmerjeni k ustreznemu strokovnemu izrazu«. Pri tem v slovarjih, ki uporabljajo tudi označevalnik *strokovno pogovorno*, meja kljub pojasnilom v uvodu ni vedno jasna.

Tabela 2: Primerjava pogostosti rabe označevalnikov v *Čebelarstem terminološkem slovarju* in *Gledališkem terminološkem slovarju***Čebelarstem terminološki slovar**²¹

Število iztočnic	3079
Število leksemov z označevalnikom nestrokovno	59
Število leksemov z označevalnikom nestrokovno pogovorno	66
Število leksemov z označevalnikom strokovno pogovorno	161
Število leksemov z označevalnikom žargonsko	15
Skupno število s stilnimi označevalniki označenih leksemov	301 (9,56 %)

Gledališki terminološki slovar

Število iztočnic	2967
Število leksemov z označevalnikom strokovno pogovorno	7
Število leksemov z označevalnikom žargonsko	114
Skupno število s stilnimi označevalniki označenih leksemov	121 (4,08 %)

Opazni pa so še drugi problemi. Nekateri označevalniki ali tako označeni izrazi sploh ne sodijo na terminološko področje, npr. *sleng*, ki pri nas označuje posebnosti starostno pogojene govorice, *figurativno* in/ali *ekspresivno*, saj je terminološko izrazje ne glede na svojo motivacijo čustveno nezaznamovano. V SSS in GTS se pojavi označevalnik *narečno*; kaže ta na izbor izrazja, ki presega strokovno rabo. V ŠTS in LesTS je označevalnik *publicistično*, za katerega ne vemo, ali je s tem mišljena poljudna raba in bi morali ti izrazi biti tudi tako označeni oz. celo izpuščeni.

3.2 Analiza stilnih označevalnikov

Označevalnik *žargonsko* je v analiziranih slovarjih relativno najpogostejši, pojavlja se v slabi tretjini slovarjev. Čeprav morda področni strokovnjaki želijo v slovarjih prikazati tudi izrazje govornih strokovnih besedil,²⁰ v glavnem ni na razpolago (dovolj) zapisanih govornih strokovnih ali znanstvenih besedil, da bi lahko utemeljeno sklepali na rabo. Leksemov, označenih z *žargonsko*, je tako v slovarjih malo.

²⁰ Vprašanje je, če ne gre le za posamezne primere.

²¹ Upoštevano je gradivo v programu za obdelavo slovarjev SlovarRed 2.1 ISJFR ZRC SAZU. V knjižni ali spletni objavi se lahko število iztočnic razlikuje za nekaj enot.

3.2.1 Žargonizmi

Kot žargonski so v ČTS prikazani naslednji termini: cementni med, damska čebela, karnika, lojtrica za odkrivanje satov, podreti čebeljo družino, podreti matičnike, porezati med, potrotiti se, superorganizem, trotovski roj. Z besednega stališča je kot žargonsko prikazano v večini knjižno izrazje, izjema je lojtrica, ki je po SSKJ nižjepogovorni izraz, saj je prevzeta iz nemščine. Za druge žargonizme so značilni pomenski prenosi, saj npr. cementni med ni iz cementa, ampak je trd kot cement, damska čebela je mirna in krotka (kot dama?), podreti čebeljo družino pomeni 'odstraniti družino iz panja in dodati sate s čebelami, morebitno zalego in medom drugim družinam'.

V GledTS so kot žargonizmi označeni termini: bebica, bulvar, cug, day light, direktorska vloga, lučkati predstavo, Odpri se!, odrska fronta, pes, rabarbara, špilastika, štimunga, trebušno dihanje, tresla, tresir pank, Vsi vse!

Vrste žargonizmov v GledTS: (1) prevzeto izrazje, zlasti iz nižjepogovorne plasti: cug, foršpilati, šmirant, šmira; (2) neprevzeto

izrazje z močnimi pomenskimi prenosi: lev 'večja, pomembnejša vloga', *luknja* 'trenutna pozaba dela na pamet naučenega besedila', *pasti iz vloge* 'prenehati igrati skladno z besedilom vloge, uprizoritvenim konceptom', *plavati* 'po svoje prirejati besedilo ali igro med predstavo zaradi trenutne pozabe naučenega'. To izrazje večinoma nima nežargonske sopomenke.

3.2.2 Strokovnopogovorno izrazje v terminoloških slovarjih

Z izvirnega stališča so strokovnopogovorni termini večinoma neprevzeti. Del terminov izraža neke zunanje (nejezikovne) znake in ima nestrokovno razlago, npr. *črna čebela*, *kvakarica* v ČTS, nekateri termini pa imajo strokovno razlago in ni mogoče razbrati, zakaj to niso nezaznamovani termini, npr. *čebela* 'navadno medonosna čebela, ki se goji v gospodarske namene, živeča v skupnosti', *jajčece* 'spolna celica, ki jo zaleže matica in se iz nje v stopenjskem razvoju od ličinke in bube razvije čebela delavka, matica ali trot, ali spolna celica čebele trotovke, iz katere se v stopenjskem razvoju od ličinke in bube razvije trot, lat. ovum' (ima celo latinski ustreznik). Za del strokovnopogovornih terminov je značilen pomenski prenos, npr. *podaljšati celice* 'ob obilnem medenju dograditi celice, če so sati preveč razmaknjeni'. Označevalnik strokovno pogovorno se uporablja tudi v GledTS, kjer gre najpogosteje za enobesedne lekseme, ki imajo v strokovnem jeziku dvo- ali večbesedne sopomenke, npr. *horizont* (*horizontni reflektor*), *megla* (*efekt megle*), *morje* (*efekt valov*), *ogenj* (*efekt ognja*), *razbito steklo* (*efekt razbitega stekla*), *sneg* (*efekt snega*), *zarja* (*efekt zarje*). V FTS so strokovnopogovorni izrazi preusmerjeni na nezaznamovane termine, npr. *jemanje zdravila* → *uporaba zdravila*, *galenik* → *specialist iz oblikovanja zdravil*, oz. imajo izjemoma ob področni razlagi pripisan še stilni označevalnik in razlago, npr. *stik farm. teh.*, strok. pog. 'aplikator v obliki tulca, v katerem je poltrdni farmacevtski pripravek

za nanašanje, navadno na kožo'. V SSS so navadno enobesedni (skrajšani) strokovnopogovorni izrazi preusmerjeni na terminološko ustrezne, npr. *kvalifikacije* → *kvalifikacijska tekma*, *robiti* → *nastaviti robnike smuči*.

4 Zaključek

Termini, označeni z označevalnikom, bi morali imeti neke skupne značilnosti, ki pa jih pogosto ne moremo določiti, kar kaže na to, da avtorji slovarjev (tako področni strokovnjaki kot terminografi) pojmujejo posamezne stilne vrste bolj po nekem osebnem občutku kot po izdelani teoriji, vendar je prav stilna zaznamovanost tista, o kateri je treba v terminoloških slovarjih še posebej skrbno premisliti.

Prevelika razčlenjenost označevalnikov je za uporabnike, sploh nejezikoslovce, ki nimajo stalnega stika s teoretičnimi izhodišči, nejasna, zato morajo avtorji pri kakršnemkoli označevanju resnično premisliti, ali želijo z izbranim označevalnikom res pomagati uporabniku pri rabi in razumevanju izraza ali le upravičiti/opravičiti svojo odločitev za uvrstitev nekega izraza v slovar, saj težko pojasnijo le nekaj *neformalnih*, *nestrokovnih*, *slengovskih*, *narečnih* ipd. iztočnic v slovarju, ker niso vključene sistemsko, ampak povsem naključno.

Edini utemeljeni premislek mora biti namenjen izrazju, ki prevladuje v govornem sporazumevanju med strokovnjaki. Pri tem nas v terminologiji ne zanima morebitni tujejezični izvor, ampak (ne)zaznamovanost, ki področne strokovnjake spodbuja ali jim brani, da bi te izraze uporabili tudi v strokovnih/znanstvenih besedilih. Ker gre za sporazumevanje med (področnimi) strokovnjaki, so takšni termini navadno krajši (enobesedni), lahko metaforični, bolj slikoviti, vendar še vedno enoumni, rabljeni predvsem v govoru, redkeje zapisani. Če se avtorji odločijo, da želijo v terminološki slovar uvrstiti tudi to izrazje, mora biti popis čim bolj sistemski, hkrati pa jasno označen, zato predlagamo dosledno rabo zgolj enega označevalnika, in

sicer *žargonsko*. Pri tem nikakor ne mislimo več na »neskrbno ali površno sporazumevanje«, temveč le na govorni prenosnik in neformalni govorni položaj, ki zaradi okoliščin (vzpostavljanje besedilne koherence tudi z nejezikovnimi sredstvi) omogoča učinkovito sporazumevanje. Vsi tako označeni termini morajo biti preusmerjeni na stilno nezaznamovani termin, če ta po mnenju področnih strokovnjakov (še) ne obstaja, njegova »žargonska različica« pa je uveljavljena, pa se je treba vprašati, ali gre res za žargonizem ali ne.

Viri

- BATIČ, Franc, KOŠMRLJ - LEVAČIČ, Borislava (ur.), 2011: *Botanični terminološki slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- BOKAL, Ljudmila (ur.), 2008: *Čebelarski terminološki slovar*. Lukovica: Čebelarska zveza Slovenije, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- BOKAL, Ljudmila (ur.), 2011: *Slovenski smučarski slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- BRKAN, Metka, 2006: *Angleško-slovenski prometni slovar = English-Slovene dictionary of traffic and transportation*. Maribor: Fakulteta za gradbeništvo.
- CIBIC, Boris, 2006: *Slovarček kardioloških izrazov*. Ljubljana: Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije.
- ČESEN, Andrej, KOČAR, Stane, POGOREVC, Bojan (ur.), 2008: *Lesarski terminološki slovar*. Ljubljana: Zveza lesarjev Slovenije, Lesarska založba.
- HUMAR, Marjeta, ŠMID - KORBAR, Jelka, OBREZA, Aleš (ur.), 2011: *Farmacevtski terminološki slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KALIŠNIK, Miroslav (ur.), 2009: *Slovenski medicinski e-slovar*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Lek d. d. <http://www.lek.si/si/skrb-za-zdravje/medicinski-slovar>
- KANIČ, Ivan (ur.), 2009: *Bibliotekarski terminološki slovar*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Narodna in univerzitetna knjižnica.
- KRAŠOVEC, Helena, 2006: *Slovar zavarovalništva: angleško-slovenski in slovensko-angleški*. Ljubljana: Pegaz International.
- KRISTAN, Silvo, 2012: *Športni terminološki slovar. Delovni izvod za širšo strokovno razpravo*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- PLENIČAR, Mario idr., 2006: *Geološki terminološki slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- SUŠEC MICHIELI, Barbara idr., 2007: *Gledališki terminološki slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ŽAKELJ - MAVRIČ, Marija, DOLINAR, Marko (ur.), 2012: *Angleško-slovenski slovar izbranih izrazov iz biokemije in molekularne biologije*. Ljubljana: Slovensko biokemijsko društvo.

Literatura

- BAJEC, Anton, KLOPČIČ, Mile, TOMŠIČ, France, 1962: *Slovar sodobnega knjižnega jezika. Jezik in slovstvo* 8/3. 35–36.
- HUMAR, Marjeta, 1993: *Slovarsko normiranje glede na predpise in rabo*. Inka Štrukelj (ur.): *Jezik tako in drugače*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje. 374–384.
- HUMAR, Marjeta, 2001: *Tipologija žargonskega izrazja v Slovarju slovenskega knjižnega jezika in modernih terminoloških slovarjih. Filologija* 36–37. 209–219.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika. Uvod. Elektronska izdaja v. 1.0*. Ljubljana: DZS.
- ŠKOFIC, Jožica, 2004: *Raziskovanje narečne terminologije v času*. Marjeta Humar (ur.): *Terminologija v času globalizacije. Zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 61–75.